

Metodyka pracy adwokata i radcy prawnego w sprawach przestępstw oraz wykroczeń drogowych

Wydanie 2.

Spis treści

Wstęp	XVII
Wykaz skrótów	XXV
Wykaz literatury	XXXI
Część I. Wybrane przestępstwa i wykroczenia drogowe – studium karnoprawne. Komentarz praktyczny z orzecznictwem	1
Rozdział 1. Przestępstwo prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego w ruchu lądowym (art. 178a KK)	3
1. Zagadnienia wprowadzające	3
2. Ustawowe znamiona	6
2.1. Przedmiot ochrony	6
2.1.1. Pojęcie dobra chronionego	6
2.1.2. Ogólny przedmiot ochrony	6
2.1.3. Rodzajowy przedmiot ochrony	6
2.1.4. Szczególny (bezpośredni) przedmiot ochrony	7
2.2. Strona przedmiotowa	8
2.2.1. Zagadnienia wprowadzające	8
2.2.2. Pojęcie prowadzenia	8
2.2.3. Pojęcie i rodzaje pojazdów	10
2.2.3.1. Pojazdy mechaniczne	10
2.2.3.2. Pojazdy niemechaniczne	11
2.2.4. Przestępstwo z działania o charakterze formalnym	12
2.2.5. Miejsce popełnienia przestępstwa z art. 178a KK	12
2.3. Podmiot	17
2.3.1. Podstawowe informacje	17
2.3.2. Definicja prowadzącego pojazd	18
2.3.3. Uczestnik ruchu	19
2.3.4. Pojęcie kierowcy i kierującego	20
2.4. Strona podmiotowa	20
3. Odpowiedzialność karna osoby prowadzącej w stanie nietrzeźwości holowany pojazd mechaniczny	23
4. Kara i środki karne oraz środki kompensacyjne	28
4.1. Zagadnienia wprowadzające	28
4.2. Zakaz prowadzenia pojazdów (art. 42 KK)	29

4.2.1. Zakres podmiotowy	30
4.2.2. Warunki orzeczenia przez sąd środka karnego z przepisu art. 42 § 1 KK	32
4.2.3. Zaostrzenie odpowiedzialności karnej za przestępstwa komunikacyjne od 15.7.2000 r.	33
4.2.4. Obligatoryjne orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze od 1.7.2010 r.	34
4.2.5. Rozszerzenie zakresu stosowania zakazu orzeczanego na podstawie przepisu art. 42 § 2 KK	34
4.2.6. Podwyższenie dolnej granicy ustawowego zagrożenia z przepisu art. 42 § 2 KK	35
4.2.7. Możliwość skrócenia przez sąd środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów	35
4.2.7.1. Podstawowe zagadnienia	35
4.2.7.2. Rola starosty przy orzeczeniu przez sąd zakazu prowadzenia pojazdów	36
4.2.7.3. Bieg zakazu prowadzenia pojazdów a faktyczne jego wykonanie	36
4.2.7.4. Konsekwencje nienależenia przez sąd na skazanego obowiązku oddania dokumentu uprawniającego go do prowadzenia pojazdu	37
4.2.7.5. Uznanie za wykonany orzeczonego dożywotnio zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych	37
4.2.8. Obligatoryjność orzekania zakazu prowadzenia pojazdów	38
4.2.9. Skutki skazania	40
4.2.10. Podsumowanie	40
4.2.11. Przegląd orzecznictwa dotyczący środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów z przepisu art. 42 KK	41
4.2.11.1. Podmiot zakazu prowadzenia pojazdów z przepisu art. 42 KK	41
4.2.11.2. Przepis art. 67 § 3 i art. 42 § 2 KK w kontekście prawidłowej podstawy prawnej przy orzekaniu warunkowego umorzenia postępowania karnego	42
4.2.11.3. Konsekwencje orzeczenia lub zaniechania orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów na podstawie przepisu art. 42 KK	43
4.2.11.4. Administracyjne skutki orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów	51
4.3. Pozostałe środki karne	61
4.4. Środki kompensacyjne	62
5. Postacie stadialne i zjawiskowe	63
6. Zbieg art. 244 i 178a § 1 KK	64
7. Problematyka kwalifikacji prawnej zachowania sprawcy kierującego pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości, powodującego wypadek komunikacyjny w następstwie naruszenia zasad bezpieczeństwa	65

8. Zmiany dokonane ustawą z 13.6.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 3451, Sejm VIII kadencji)	66
9. Przegląd orzecznictwa	72
9.1. Przepis art. 178a § 1 KK	72
9.2. Przepis art. 178a § 4 KK	77
9.3. Przepis art. 178a KK, a zakaz prowadzenia pojazdów z art. 42 KK ...	84
9.4. Pojazd mechaniczny jako przedmiot czynności wykonawczej	86
9.5. Pojęcie środka odurzającego	87
9.6. Problematyka zbiegu art. 177 i 178a KK	88
Rozdział 2. Przepięstwo spowodowania wypadku drogowego (art. 177 KK)	93
1. Zagadnienia wprowadzające	93
2. Ustawowe znamiona	94
2.1. Przedmiot ochrony	94
2.2. Strona przedmiotowa	94
2.3. Podmiot	95
2.4. Strona podmiotowa	96
3. Odpowiedzialnoř karna instruktora i egzaminatora za spowodowanie wypadku lub wykroczenia drogowego (również w stanie nietrzeźwości)	97
4. Spowodowanie wypadku drogowego przez sędzię – wybrane <i>case studies</i>	104
5. Kara i środki karne oraz środki kompensacyjne	111
6. Zbieg przepisów oraz zbieg przestępstw	113
6.1. Pozorny zbieg przepisów pomiędzy art. 177 § 1 i art. 157 § 1 oraz art. 177 § 2 i art. 155 KK	113
6.2. Kumulatywna kwalifikacja prawna pomiędzy przepisem art. 177 § 1 i § 2 KK	113
6.3. Realny zbieg przepisów pomiędzy art. 162 i 177 KK	113
6.4. Kumulatywny zbieg przepisów art. 174 i 177 KK	114
6.5. Kumulatywny zbieg przepisów art. 177 i 179 KK	114
6.6. Realny zbieg przestępstw pomiędzy art. 289 i 177 KK	114
6.7. Idealny zbieg przestępstwa z art. 177 KK z wykroczeniem z art. 86 § 1 KW	114
7. Przegląd orzecznictwa	115
7.1. Znamiona strony podmiotowej	115
7.2. Naruszenie czynności narządów ciała na czas powyżej dni siedmiu	117
7.3. Tryb ścigania	118
7.4. Jednosprawstwo i współsprawstwo	118
7.5. Ocena przesłanek odpowiedzialności za czyn z przepisu art. 177 KK	120
7.6. Potrącenie pieszego	128
7.7. Pozostałe aspekty	130
Rozdział 3. Przepięstwo spowodowania wypadku drogowego w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub w sytuacji zbiegnięcia sprawcy z miejsca zdarzenia (art. 178 KK)	137
1. Problematyka dotycząca charakteru prawnego przepisu	137
2. Kara oraz pojęcie zbiegnięcia z miejsca zdarzenia	138

3. Zmiany dokonane ustawą z 13.6.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy Nr 3451, Sejm VIII kadencji)	145
4. Przegląd orzecznictwa	151
4.1. Przepięstwa podobne z art. 178 § 1 KK. Konieczność powołania w kwalifikacji prawnej czynu z art. 178 § 1 KK. Wypadek drogowy popełniony na szkodę osoby najbliższej w warunkach art. 178 KK jako przestęstwo wnioskowe	151
4.2. Nadzwyczajne obostrzenie kary w związku z przepisem art. 178 § 1 KK	152
4.3. Zbiegnięcie z miejsca zdarzenia z art. 178 § 1 KK	153
Rozdział 4. Wykroczenia związane z kolizjami drogowymi i prowadzeniem pojazdu w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka	159
1. Ustawowe znamiona	159
1.1. Przedmiot ochrony	159
1.2. Strona przedmiotowa	160
1.3. Podmiot	161
1.4. Strona podmiotowa	162
2. Kara i środki karne	162
3. Przegląd orzecznictwa	164
3.1. Przepis art. 86 KW	164
3.2. Przepis art. 87 KW	168
Część II. Zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Komentarz praktyczny z orzecnictwem	175
Rozdział 1. Pojęcie zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym	179
1. Zagadnienia wstępne	179
2. Nieskodyfikowane zasady bezpieczeństwa	180
3. Skodyfikowane zasady bezpieczeństwa	183
4. Reguły zwyczajowe jako szczególny rodzaj zasad	184
5. Przegląd orzecznictwa	184
Rozdział 2. Zasada ograniczonego zaufania	191
1. Uwagi wprowadzające	191
2. Okoliczności prowadzące do utraty zaufania względem innego uczestnika ruchu	196
2.1. Zagadnienia wstępne	196
2.2. Cechy osobiste uczestników ruchu skutkujące utratą do nich zaufania	199
2.2.1. Bardzo młody wiek	199
2.2.2. Stan nietrzeźwości uczestnika ruchu	203
2.2.3. Podeszły wiek lub pewne kategorie inwalidów	204
2.3. Nieprawidłowe zachowanie się uczestników ruchu	205
2.4. Szczególna sytuacja uzasadniona doświadczeniem życiowym	207
2.5. Ogólne okoliczności skutkujące koniecznością utraty zaufania do innych uczestników ruchu	214
3. Przesłanki zwalniające kierowcę od ponoszenia odpowiedzialności za zaistniałe zdarzenie	215
4. Podsumowanie	219
5. Przegląd orzecznictwa	219

Rozdział 3. Zasada ostrożności	225
1. Uwagi wprowadzające	225
2. Pojęcie „rozdważny kierowca”	225
3. Zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego	230
4. Przypisanie odpowiedzialności karnej kierowcy za spowodowanie wypadku komunikacyjnego	232
5. Podsumowanie	233
6. Przegląd orzecznictwa	233
Rozdział 4. Zasada szczególnej ostrożności	237
1. Zagadnienia wstępne	237
2. Sytuacje wymagające zachowania szczególnej ostrożności	238
3. Podmioty zobowiązane do zachowania szczególnej ostrożności	240
4. Sytuacje, w których należy zachować szczególną ostrożność	240
5. Stopniowanie obowiązku zachowania ostrożności przez uczestników ruchu drogowego	240
6. Podsumowanie	244
7. Przegląd orzecznictwa	245
Rozdział 5. Zasada prędkości bezpiecznej	249
1. Pojęcie prędkości bezpiecznej i kryteria jej oceny	249
1.1. Uwagi wprowadzające	249
1.2. Okoliczności wpływające na zachowanie prędkości bezpiecznej	250
1.3. Elementy warunkujące prędkość bezpieczną	251
1.4. Czas reakcji kierowcy	251
1.5. Zdolność przewidywania i koncentracja	252
1.6. Infrastruktura drogi, natężenie ruchu i nawyki kierowców	253
1.7. Negatywny wpływ alkoholu	253
1.8. Warunki atmosferyczne (goleńdź)	254
1.9. Przewidywanie skutków lekkomyślnego działania	254
1.10. Czynniki warunkujące wybór prędkości bezpiecznej	255
1.11. Prędkość niebezpieczna – niedostosowanie prędkości do panujących warunków ruchu	256
1.12. Prędkość dozwolona a prędkość bezpieczna	259
1.13. Prędkość powolna	259
1.14. Postawienie zarzutu jazdy z prędkością niebezpieczną	261
1.15. Odpowiedzialność za przekroczenie prędkości dozwolonej	264
2. Prędkość bezpieczna w warunkach jazdy nocnej	265
2.1. Zagadnienia wstępne	265
2.2. Elementy wpływające na drogę hamowania	269
2.3. Widoczność drogi	269
2.4. Prędkość bezpieczna a spowodowanie wypadku	270
2.5. Rola biegłych przy opiniowaniu wypadków popełnionych w porze nocnej	271
2.6. Względna czynna widoczność	271
2.7. Nieoświetlona przeszkoda	272
3. Wpływ jazdy z niewłaściwą prędkością na innych kierujących	274
3.1. Niektóre z obowiązków nałożone na kierującego pojazdem	274
3.2. Gwałtowność hamowania	274
3.3. Zmiana światła na sygnalizatorze	276
3.4. Bezpieczna odległość pomiędzy pojazdami	277
4. Podsumowanie	278
5. Przegląd orzecznictwa	279

Rozdział 6. Zasada zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu	285
1. Uwagi wprowadzające	285
2. Obowiązki kierowcy w sytuacji zmiany kierunku jazdy	285
3. Zmiana kierunku ruchu poprzez skręt w lewo	286
4. Zachowanie szczególnej ostrożności przy zmianie pasa ruchu lub kierunku jazdy	295
5. Podsumowanie	301
6. Przegląd orzecznictwa	302
Rozdział 7. Zasada wyprzedzania	305
1. Definicja wyprzedzania	305
2. Prawidłowe dokonywanie manewru wyprzedzania	306
3. Sposoby wyprzedzania	306
4. Obowiązek kierującego przy wykonywaniu manewru wyprzedzania	306
5. Zakaz dokonywania wyprzedzania	321
6. Podsumowanie	328
7. Przegląd orzecznictwa	328
Rozdział 8. Zasada ruchu prawostronnego	331
1. Zagadnienia wstępne	331
2. Realizacja obowiązku jazdy możliwie blisko prawej krawędzi jezdni	331
3. Szczególne wymagania wobec niektórych kierujących pojazdami	333
4. Problematyka realnego niebezpieczeństwa spowodowania wypadku	333
5. Podsumowanie	333
6. Przegląd orzecznictwa	334
Rozdział 9. Zasada pierwszeństwa	335
1. Uwagi wprowadzające	335
2. Podmiot zastosowania zasady pierwszeństwa	335
3. Zakres zastosowania zasady pierwszeństwa	336
4. Pierwszeństwo na skrzyżowaniu	338
4.1. Pojęcie skrzyżowania	338
4.2. Rodzaje skrzyżowań	340
4.3. Podział skrzyżowań ze względu na obowiązującą organizację ruchu	341
4.4. Treść zasady pierwszeństwa na skrzyżowaniu dróg	341
4.5. Zakaz wjazdu na skrzyżowanie	342
5. Pierwszeństwo przy jeździe na wprost	342
6. Pierwszeństwo pomiędzy kierującymi i pieszymi	344
7. Pierwszeństwo pojazdu uprzywilejowanego	367
8. Pierwszeństwo pojazdu szynowego w ruchu drogowym	387
9. Poruszanie się rowerów	391
10. Podsumowanie	391
11. Przegląd orzecznictwa	391
Rozdział 10. Zasada wymijania	397
1. Pojęcie wymijania	397
2. Zasady dokonywania manewru wymijania	397
3. Zachowanie szczególnej ostrożności przy wykonywaniu wymijania	400
4. Podsumowanie	401
5. Przegląd orzecznictwa	403
Rozdział 11. Zasada omijania	405
1. Definicja omijania	405

2. Szczególne wymogi podczas wykonywania manewru omijania	407
3. Zachowanie szczególnej ostrożności przy dokonywaniu omijania	410
4. Podsumowanie	417
5. Przegląd orzecznictwa	417
Rozdział 12. Zasada cofania	419
1. Obowiązki kierującego przy wykonywaniu manewru cofania	419
2. Zakaz wykonywania manewru cofania	428
3. Podsumowanie	428
4. Przegląd orzecznictwa	429
Rozdział 13. Zasada trzeźwości	431
1. Zagadnienia wstępne	431
2. Ocena naruszenia zasady trzeźwości	431
3. Wpływ stanu nietrzeźwości na wymiar kary	444
4. Podsumowanie	446
5. Przegląd orzecznictwa	446
Część III. Aspekty procesowe i kryminalistyczne dotyczące wypadków oraz kolizji drogowych, a także prowadzenia pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości w ruchu lądowym. Komentarz praktyczny z orzecnictwem	449
Rozdział 1. Rola opinii biegłego	451
1. Biegły w postępowaniu karnym – zagadnienia wprowadzające	451
1.1. Pojęcie biegłego, wiadomości specjalnych i okoliczności uzasadniające dopuszczenie dowodu z opinii biegłego	451
1.1.1. Definicja biegłego. Różnica pomiędzy biegłym, opinią a ekspertyzą	451
1.1.2. Pojęcie wiadomości specjalnych w ujęciu przedstawicieli piśmiennictwa	453
1.1.3. Definicja wiadomości specjalnych prezentowana w judykaturze	453
1.1.4. Okoliczności wskazujące na obligatoryjność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego	454
1.1.5. Opiniowanie w sprawach stanu upojenia alkoholowego oskarżonego	456
1.1.6. Szczególna rola biegłych z zakresu techniki i taktyki jazdy oraz rekonstrukcji wypadków drogowych	457
1.1.7. Przegląd orzecznictwa	459
1.1.7.1. Przesłanki naruszenia przepisu art. 193 § 1 KPK. Pojęcie wiadomości specjalnych	459
1.1.7.2. Dowód z opinii biegłego w sprawach o przestępstwa związane z ruchem pojazdów mechanicznych	462
1.1.7.3. Okoliczności obowiązkowego dopuszczenia dowodu z opinii biegłego	465
1.1.7.4. Sytuacje wskazujące na możliwość przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego	469
1.1.7.5. Okoliczności zakazujące powołania biegłego	470
1.1.7.6. Sytuacje wskazujące na brak konieczności powoływania biegłego	473
1.1.7.7. Biegły z zakresu moralności i obyczajności	476
1.1.7.8. Rola biegłego z zakresu osmologii	477

1.1.7.9. Pozostałe zagadnienia dotyczące przepisu art. 193 § 1 KPK	481
1.2. Podmioty uprawnione do wydawania opinii	484
1.2.1. Zagadnienia wprowadzające	484
1.2.2. Biegli sądowi	485
1.2.3. Biegli <i>ad hoc</i>	486
1.2.4. Instytucja naukowa lub specjalistyczna	487
1.3. Kwalifikacje biegłych	488
1.4. Dokonywanie wyboru biegłego, biegłych, instytucji naukowej lub specjalistycznej	488
1.5. Prawa i obowiązki biegłych	496
1.6. Wyłączenie biegłego w postępowaniu karnym	497
1.7. Powoływanie biegłych z laboratorium kryminalistycznego Policji – uwagi <i>de lege lata</i>	498
1.8. Przegląd orzecznictwa	501
1.8.1. Prawa i obowiązki biegłego. Biegły sądowy oraz biegły <i>ad hoc</i>	501
1.8.2. Obowiązek równego traktowania opinii biegłego sądowego i biegłego <i>ad hoc</i> w postępowaniu karnym	502
1.8.3. Brak możliwości odrzucenia opinii z uwagi na pochodzenie z określonych instytucji	503
1.8.4. Pojęcie rękojmi należytego wykonywania obowiązków biegłego	504
1.8.5. Wyłączenie biegłego	506
1.8.6. Biegły sądowy a funkcjonariusz Policji	515
1.8.7. Przyrzeczenie biegłego	517
1.8.8. Opinie naukowe i specjalistyczne	518
2. Projekt ustawy o biegłych sądowych	521
2.1. Zagadnienia wprowadzające	521
2.2. Okoliczności uprawniające do wpisu na listę biegłych	522
2.3. Zawieszenie prawa do wykonywania czynności biegłego	522
2.4. Przesłanki skreślenia z listy biegłych	523
2.5. Okoliczności uzasadniające wydawanie opinii przez biegłych <i>ad hoc</i>	523
2.6. Zmiany w innych ustawach	523
2.7. Inne podmioty uprawnione do wydawania opinii	524
2.8. Stan prac legislacyjnych	524
3. Wykonywanie czynności przez biegłych i sposoby weryfikacji zastosowanych przez nich metod badawczych	524
3.1. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego	524
3.1.1. Konieczność wydania postanowienia	524
3.1.2. Wyjątek od zasady wydawania postanowień	526
3.1.3. Niezaskarżalność postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego z opinii biegłego	526
3.1.4. Przegląd orzecznictwa	527
3.1.4.1. Konieczność wydania postanowienia przez organ procesowy w celu powołania dowodu z opinii biegłego	527
3.1.4.2. Niezaskarżalność postanowień o dopuszczeniu, jak i nieuwzględnieniu, wniosku dowodowego o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego	529

3.2. Status tzw. opinii prywatnej w procesie karnym	532
3.2.1. Podstawowe informacje	532
3.2.2. Dopuszczalność pozaprosesowych kontaktów obrońców z ekspertami w świetle badań kryminalistycznych	533
3.2.3. Przegląd orzecznictwa	534
3.3. Dobór metod badawczych. Brak możliwości wypowiedzania się przez biegłych w kwestiach winy lub oceny prawnej czynu	541
3.3.1. Zagadnienia wprowadzające	541
3.3.2. Przegląd orzecznictwa	542
3.3.2.1. Dobór metod badawczych	542
3.3.2.2. Wypowiedzanie się przez biegłych w kwestiach winy lub oceny prawnej czynu	547
3.4. Próba weryfikacji zastosowanych metod badawczych na podstawie przedstawionego przykładu	550
3.4.1. Problematyka zagadnienia	550
3.4.2. Przegląd orzecznictwa	554
3.5. Kryteria oceny dowodu z opinii biegłego	555
3.5.1. Podstawowe informacje	555
3.5.2. Przegląd orzecznictwa	556
3.5.2.1. Ocena opinii biegłego przez organ procesowy	556
3.5.2.2. Doświadczenie życiowe i zasady logiki w kontekście oceny dowodu z opinii biegłego	562
3.5.2.3. Zasady oceny opinii w kontekście swobodnej oceny dowodów z przepisu art. 7 KPK	563
3.6. Pojęcie opinii niepełnej, niejasnej i sprzeczności w samej opinii	569
3.6.1. Zagadnienia wprowadzające	569
3.6.2. Przegląd orzecznictwa	569
3.6.2.1. Niejasność, niepełność i wewnętrzna sprzeczność dowodu z opinii biegłego	569
3.6.2.2. Niepełność opinii	574
3.6.2.3. Niejasność opinii	576
3.6.2.4. Sprzeczność między opiniami	577
3.6.2.5. Uprawnienia i obowiązek organów procesowych w kontekście opinii niejasnej, niepełnej i sprzeczności między opiniami	581
3.6.2.6. Sytuacje obowiązkowego wezwania przez sąd biegłych na rozprawę przez organ procesowy	590
3.6.2.7. Konieczność wskazania jednej z przesłanek określonych w przepisie art. 201 KPK w celu przeprowadzenia dowodu z opinii nowych biegłych w sprawie	593
3.6.2.8. Poprawność zarzutów apelacyjnych i kasacyjnych w sytuacji złożenia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Prawidłowa podstawa prawna oddalenia wniosku dowodowego z opinii biegłego	596
3.6.2.9. Pozostałe zagadnienia	600
3.7. Najczęstsze błędy popełniane przez biegłych przy wydawaniu opinii	604
3.7.1. Naruszanie zakazów dowodowych	604
3.7.1.1. Podstawowe informacje	604

3.7.1.2. Przegląd orzecznictwa	606
3.7.1.2.1. Zakaz odczytywania zeznań złożonych w charakterze świadka przez osobę, która następnie stała się oskarżonym	606
3.7.1.2.2. Wypowiadanie się przez biegłego na temat wiarygodności zeznań świadków	609
3.7.1.2.3. Pozostałe zakazy dowodowe dotyczące biegłych w procesie karnym	610
3.7.2. Zastępowanie zeznań świadków notatkami policyjnymi	613
3.7.2.1. Zagadnienia wprowadzające	613
3.7.2.2. Przegląd orzecznictwa	613
3.7.3. Otrzymywanie kompletu akt sprawy	619
3.7.3.1. Podstawowe informacje	619
3.7.3.2. Przegląd orzecznictwa	619
3.7.4. Problematiczne aspekty próby wyliczenia prędkości samochodu	620
3.8. Wynagrodzenie biegłego i odpowiedzialność karna za sporządzenie fałszywej opinii	620
3.8.1. Zagadnienia wprowadzające	620
3.8.2. Przegląd orzecznictwa	623
3.8.2.1. Sankcje karne za sporządzenie fałszywej opinii przez biegłego	623
3.8.2.2. Wynagrodzenie biegłego	624
4. Formułowanie pytań do biegłego	628
4.1. Najczęściej występujące błędy w praktyce. Przykłady poprawnie i niepoprawnie zadawanych pytań przez organy procesowe	628
4.2. Ogólne zasady formułowania pytań do biegłych	631
4.3. Konieczność weryfikacji przez prokuratora pytań stawianych przez Policję	632
4.4. Podsumowanie	632
5. Taktyka przesłuchania biegłego na rozprawie	633
5.1. Zagadnienia wprowadzające	633
5.2. Najczęstsze błędy podczas przesłuchania biegłego w procesie karnym	635
5.3. Amerykańskie badania psychologiczne w kontekście oceny wzrokowej	636
5.4. Aspekty taktyczne stosowane niekiedy przez obrońców podczas przesłuchania biegłego i specjalisty na rozprawie	636
5.5. Przegląd orzecznictwa – zaniechanie wezwania biegłego na rozprawę jako naruszenie prawa do obrony	640
6. Problemy dostrzeżone przez Najwyższą Izbę Kontroli	646
6.1. Wydatki budżetowe dotyczące udziału biegłych w postępowaniu jurysdykcyjnym i przygotowawczym. Skargi na przewlekłość postępowania dotyczące opinii biegłych w latach 2012–2014	646
6.2. „Działania oszczędnościowe” niektórych prokuratur w Polsce jako naruszenie zasady niezależności prokuratorów	647
6.3. Brak ogólnokrajowego rejestru ewidencyjnego wydawanych opinii .	647
6.4. Litewska ustawa o ekspertyzie sądowej jako przykład prawidłowej kontroli kompetencji biegłych i jakości ich usług	648
6.5. Podsumowanie raportu NIK	648
7. Inne postulaty <i>de lege lata</i> i <i>de lege ferenda</i>	649

7.1. Zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku dowodowego	649
7.2. Przejrzystość, jasność i zrozumiałość opinii	649
7.3. Zasadność wprowadzenia rejestrów opinii opracowanych przez biegłych	650
7.4. Konieczność wyciągania konsekwencji w stosunku do biegłego w sytuacji niezwrócenia akt sprawy lub niewydania opinii w terminie	652
7.5. Wyznaczanie biegłych w kolejności według wpływu spraw	653
7.6. Oddzielenie faktów od domniemywań przez biegłego	653
7.7. Zbyt częste sięganie po dowód z opinii biegłego	655
7.8. Niekierowanie spraw do sądu bez jakiegokolwiek oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym	657
8. Przegląd orzecznictwa	657
Rozdział 2. Specyfika opiniowania wypadków drogowych	659
1. Czas reakcji kierowcy	659
1.1. Analiza przebiegu wypadku drogowego – uwagi wstępne	659
1.2. Definicja czasu reakcji	660
1.3. Najistotniejsze czynniki mające wpływ na powstanie i przebieg wypadku komunikacyjnego	660
1.4. Podstawowe fazy czasu reakcji	660
1.5. Czas reakcji w zależności od pory dnia, warunków atmosferycznych i rodzaju przeszkody	661
1.6. Czynniki wpływające na czas reakcji	662
1.7. Wpływ układu nerwowego na czas reakcji	663
1.8. Wpływ alkoholu i ośnienia na czas reakcji	664
1.9. Pojawienie się przeszkody w zależności od strony drogi	666
1.10. Pojęcie szczególnej ostrożności w kontekście czasu reakcji	666
1.11. Średni czas potrzebny kierowcy na wykonywanie prostych czynności	667
1.12. Wpływ użytkowania telefonu komórkowego na czas reakcji	667
1.13. Rola biegłego przy analizie wypadków komunikacyjnych w kontekście czasu reakcji kierowcy	669
1.14. Kilka uwag <i>de lege lata</i>	670
1.15. Przegląd orzecznictwa	671
2. Pozostałe czynniki wpływające w istotny sposób na bezpieczeństwo ruchu drogowego	671
2.1. Czynniki związane z drogą i organizacją ruchu	671
2.1.1. Zagadnienia wprowadzające	671
2.1.2. Widoczność w projektowaniu dróg, ulic oraz skrzyżowań	672
2.1.3. Sygnalizacja świetlna, oznakowanie i tzw. uspokojenie ruchu	673
2.2. Czynniki wpływające na bezpieczeństwo ruchu	673
3. Rola biegłego lekarza	675
3.1. Oględziny i otwarcie zwłok (art. 209 § 1 KPK)	675
3.1.1. Podstawowe informacje	675
3.1.2. Przegląd orzecznictwa	678
3.2. Opinie zespołowe	679
3.2.1. Zagadnienia wprowadzające	679
3.2.2. Przegląd orzecznictwa	681
4. Wypadki drogowe z udziałem pieszych	682
4.1. Czynniki wpływające na rozległość obrażeń ciała	682

4.2. Ustalenie prędkości ruchu pieszych	682
4.2.1. Uwagi wprowadzające	682
4.2.2. Prędkość poruszania się pieszych wg <i>K. Kaczmarek</i>	683
4.2.3. Prędkość pieszych na jezdni – wartości średnie wg <i>W. Eberhardta</i> i <i>G. Himberta</i>	684
4.2.4. Prędkość poruszania się pieszych wg Instytutów ZSRR	686
4.2.5. Prędkość pieszych wg <i>J. Strouhala</i> , <i>K. Kühnela</i> i <i>H. Heina</i>	688
4.3. Podsumowanie	689
Rozdział 3. Pobieranie krwi od osoby w celu ustalenia zawartości alkoholu w organizmie	691
1. Ustalanie stanu trzeźwości	691
1.1. Zagadnienia wstępne	691
1.2. Metody ustalania stanu trzeźwości	692
1.2.1. Uwagi wprowadzające	692
1.2.2. Badanie krwi	693
1.2.3. Metoda Widmarka	693
1.2.4. Metoda enzymatyczna (ADH)	694
1.2.5. Metoda chromatografii gazowej z detekcją płomieniowo- jonizacyjną (GC/FID)	695
1.2.6. Analiza zawartości alkoholu w materiale biologicznym	695
1.3. Podmioty zobowiązane do pobrania krwi do badań	695
1.4. Sposoby pobierania krwi do badania na zawartość alkoholu	696
1.5. Aspekty procesowe dotyczące pobierania krwi i innych czynności dowodowych	697
1.6. Pobieranie krwi na podstawie ustawy – Prawo o ruchu drogowym	699
1.7. Dowód z analizy krwi a pozostałe dowody zgromadzone w sprawie	699
2. Brak podstaw prawnych do rutynowych kontroli trzeźwości (tzw. badań prewencyjnych) kierowców przez Policję w okresie 19.1.2013–31.5.2017	701
2.1. Pismo Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Zdrowia	701
2.2. Odpowiedź Ministra Zdrowia	703
2.3. Pismo Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz z odpowiedzią	704
2.4. „Konieczność” dokonania zmian dostrzeżona przez Radę Ministrów	705
2.5. Szczególna „czujność” stron postępowania	705
3. Problematyka dopuszczalności stosowania środków przymusu bezpośredniego	706
4. Przesłuchanie osoby zatrzymanej, będącej pod wpływem alkoholu lub środków odurzających	707
4.1. Podstawowe informacje	707
4.2. Stanowisko judykatury	708
4.3. Opinie przedstawicieli piśmiennictwa	708
4.4. Uprawdopodobnienie okoliczności braku możliwości wypowiedzenia się w granicach określonych celem przesłuchania	709
4.5. Zakaz dowodowy niezupełny bezwzględny	712
4.6. Przegląd orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ...	712
4.7. Przesłuchanie narkomana jako świadka w procesie	713
4.8. Podsumowanie	715

5. Pomoc adwokata i radcy prawnego – wybrane zagadnienia dotyczące środków przymusu	716
5.1. Status procesowy adwokata i radcy prawnego w sytuacji zatrzymania osoby podejrzanej	716
5.2. Najczęstsze błędy popełniane przy składaniu zażalenia na zastosowanie środków zapobiegawczych (w szczególności podczas tymczasowego aresztowania)	716
5.3. Zgoda na widzenie z klientem – obowiązek czy decyzja uznaniowa organu procesowego?	717
5.3.1. Zagadnienia wprowadzające	717
5.3.2. Zasady udzielania widzeń adwokatom i radcom prawnym (oraz innym uprawnionym podmiotom) na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości	718
5.3.3. Wzajemny stosunek przepisów art. 217 KKW – art. 215 KKW – art. 73 KPK	719
5.3.4. Pozostawianie przez tymczasowo aresztowanego do dyspozycji kilku organów	720
5.3.5. Prawidłowa podstawa prawna wydawania zarządzenia w przedmiocie zgody na widzenie dla obrońców w postępowaniu przygotowawczym oraz jurysdykcyjnym	721
5.3.6. Widzenie z tymczasowo aresztowanym w sądzie	722
5.3.7. Przesłanki orzeczenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z przepisu art. 439 § 10 KPK	722
6. Przegląd orzecznictwa	722

Rozdział 4. Wpływ alkoholu na organizm człowieka. Analizatory

wydechu i problematyka zalegania alkoholu w organizmie	733
1. Definicja alkoholu i jego wpływ na fizjologię człowieka	733
1.1. Zagadnienia wstępne – definicja alkoholu i pojęcia pod wpływem alkoholu oraz czynniki wpływające na jego absorpcję	733
1.2. Tkanka tłuszczowa człowieka a proces wchłaniania	734
1.3. Wpływ stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu na zachowanie człowieka	735
1.4. Zachowanie się uczestników ruchu drogowego pod wpływem alkoholu w zależności od jego poziomu we krwi	736
1.5. Czynniki wpływające na wynik pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu	737
1.6. Anormalne zachowania badanego a wynik badania	738
1.7. Wzrost poziomu alkoholu we krwi kierowcy a prawdopodobieństwo spowodowania przez niego wypadku	739
1.8. Definicja picia szkodliwego	740
1.9. Pojęcie uzależnienia od alkoholu	740
1.10. Nadużywanie alkoholu a zmiany psychologiczne i psychiatryczne	741
1.11. Szczególna waga wyjaśnień podejrzanych w sprawach przestępstw i wykroczeń drogowych popełnionych w stanie nietrzeźwości lub po użyciu alkoholu	741
1.12. Inne uwarunkowania wpływające na reakcje kierowcy	742
1.13. Czynniki wpływające na poprawę koncentracji kierowcy	744
2. Analizatory wydechu – prawidłowość ich stosowania, legalizacja i wzorcowanie	745
2.1. Rodzaje analizatorów wydechu	745

2.2. Badanie na zawartość alkoholu w organizmie dokonywane analizatorem wydechu	747
2.3. Protokolarne obowiązki policjanta po sprawdzeniu zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu	748
2.4. Legalizacja a wzorcowanie	748
2.5. Problematyka progowych stężeń zawartości alkoholu we krwi	750
2.6. Niezachowanie odstępu 15 minut pomiędzy dwoma pomiarami przy użyciu alkomatów – wniosek o dowód z opinii biegłego	753
3. Zaleganie alkoholu w organizmie	754
3.1. Uwagi wprowadzające	754
3.2. Stężenie alkoholu resztkowego w wydychanym powietrzu u kobiet i mężczyzn – wyniki przeprowadzonych badań	755
3.2.1. Przedstawione badania w literaturze	755
3.2.2. Przeprowadzone badania własne	758
3.2.3. Podsumowanie przeprowadzonych badań	761
4. Przegląd orzecznictwa	762
Część IV. Wzory pism procesowych	769
1. Udzielenie upoważnienia do obrony przez podejrzanego (art. 83 § 1 <i>in principio</i> KPK)	771
2. Upoważnienie tymczasowe do obrony udzielone przez inną osobę niż podejrzany (art. 83 § 1 <i>in fine</i> KPK)	772
3. Oświadczenie o działaniu w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego (art. 54 § 1 KPK)	773
4. Wniosek o wezwanie biegłego celem złożenia ustnej uzupełniającej opinii (art. 201 w zw. z art. 167 KPK)	774
5. Oświadczenie o wstąpieniu w prawa zmarłego oskarżyciela posiłkowego (art. 58 § 1 KPK)	775
6. Wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia wyroku i jego doręczenie (art. 422 § 1 KPK)	776
7. Udzielenie substytucji innemu adwokatowi	777
8. Upoważnienie aplikanta adwokackiego	778
9. Upoważnienie aplikanta radcowskiego	779
10. Wniosek o umożliwienie sporządzenia fotokopii z akt sprawy sądowej (art. 156 § 1 zd. 1 KPK)	780
11. Wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia podstaw zarzutów (art. 313 § 3 KPK)	781
12. Wniosek dotychczasowego obrońcy z urzędu o wyznaczenie innego obrońcy dla dokonania czynności poza jego siedzibą lub miejscem zamieszkania (art. 84 § 2 zd. 2 KPK)	782
13. Wniosek obrońcy o zezwolenie na porozumiewanie się z podejrzanym tymczasowo aresztowanym (art. 73 § 1 KPK)	784
14. Wniosek o wyłączenie biegłego (art. 196 § 1 i 2 KPK)	786
15. Sprzeciw od wyroku nakazowego (1)	787
16. Sprzeciw od wyroku nakazowego (2)	789
17. Sprzeciw od wyroku nakazowego (3)	790
18. Sprzeciw od wyroku nakazowego (4)	792
19. Wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu toksykologii	794
20. Zażalenie na zatrzymanie prawa jazdy	796
Indeks rzeczowy	801

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl